

*Μαθές, και οι
άγγελοι έχουν
φωνή. Μα, ο
δικός μου όχι.*

μάμουσα

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΣΣΑΡΑΣ

ΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Μάμουσα, η φωνή της σιωπής
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Βασίλης Κασσάρας
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Βασιλειάδου
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις Έξη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Βασίλης Κασσάρας
Copyright © 2023 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-5713-39-3

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

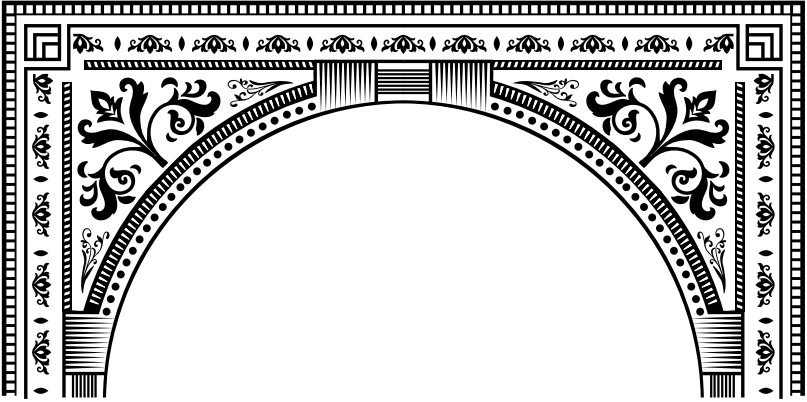
Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr
facebook: Εκδόσεις ΕΞΗ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΣΣΑΡΑΣ

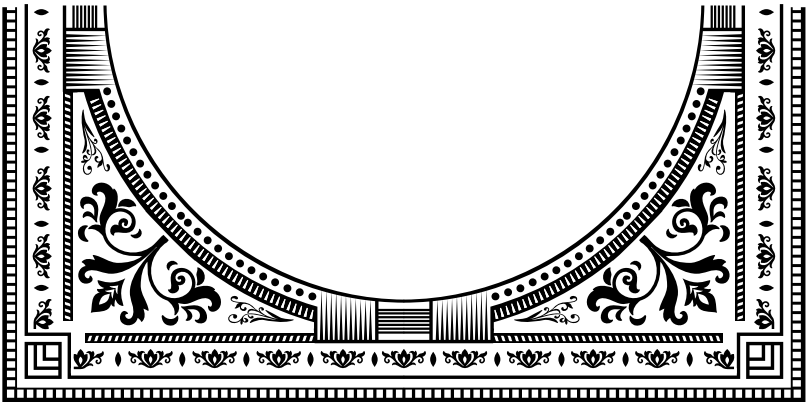
ΜΑΜΟΥΣΑ
Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Εκδόσεις Έξη

Για τον Χασού μου...

Βασιλική

Αν ήσουν πουλί και πέταγες, δανεικά φτερά αν είχες, όπως εκείνα που σε όνειρα δανείζεσαι και πετάς άλλες φορές σαν ανάλαφρο χελιδόνι κι άλλοτε σαν βαρύ γεράκι, πουλί όποιο κι αν ήσουν και πέταγες τώρα πάνω από αυτόν εδώ τον κάμπο, θα 'χες πολλά να δεις!

Μεγάλη η απλωσιά και τα χρώματά του. Ξανθά τετράγωνα τα στάχια -σε καλλιεργήσαμε χωράφια χρυσαφένια- και πράσινες συστάδες διάσπαρτες στην έκταση ετούτη τ' αγριόχορτα και τα δέντρα.

Θα 'χες πολλά να δεις σ' αυτόν εδώ τον κάμπο.

Μέσα σ' όλα, ένα θα τράβαγε τα μάτια σου

πιότερο και ίσως παρά τη θέλησή σου. Μια φιγούρα ανθρώπου. Μοναχική στο μέσο σχεδόν αυτού του κάμπου. Μοναχική και γυναικεία. Σκυμμένη όλη αυτήν την ώρα.

Κι αν, εξόν από φτέρα, είχες και τη διορατικότητά σου εύκαιρη, θα 'βλεπες πως έσκυβε, όχι από ανάγκη εργασίας γεωργικής -σκάλισμα ή πότισμα-, αλλά ούτε κι από γέλια διπλωμένη σ' αστείο φίλου τυχαία ριγμένο, μα από βάρος. Σαν να σήκωνε αυτό το σκύψιμό της, τον ουρανό ολάκερο. Αυτόν που τώρα συ 'χει ψηλά διασχίζεις γρηγοφτέρουγο πουλί.

Μες στην ψυχή σου, θα 'νιωθες πως βάραιναν οι πλάτες της, από τα βάσανα λες του κόσμου όλου. Ασήκωτες της φαίνονταν και της ίδιας και δεν ήταν τα χρόνια της που έδιναν το βάρος τους μεγάλο σε τούτο το κορμί. Νέα πολύ ήταν ακόμα. Πρώιμο κορίτσι θα την έλεγες, άμα την έβλεπες καλύτερα. Αν για λίγο ανασπκωνόταν από το έργο της και δυνόσουν να δεις το πρόσωπο και τα μαύρα της μαλλιά, που τα 'χε ανέμελα ριγμένα και λυτά να σκεπάζουν ώμους και πλάτη.

Δοσμένη στο έργο της ήταν εδώ έξω στα κω-

ράφια. Ταμένα και αφοσιωμένα, με ευλάβεια αλλά και γρηγοράδα δούλευαν τα χέρια της, έτσι όπως ήταν σκυμμένη προς τη γη. Για λίγο ανασπώθηκε μόνο. Έτσι να πάρει μια ανάσα, να ελαφρύνει τη μέση της, το σώμα της να ξεμουδιάσει, από αυτό το βασανιστικό και επιβεβλημένο σκύψιμο.

Ύστερα, έσπασε τη μέση στωικά ξανά, αφού τον πήρε τον μικρό της ανασασμό, και σκύβοντας άρχισε πάλι να μαζεύει κυκλάμινα και ζουμπούλια· μωβ και μπλε ανθάκια, με αυτά τα δύο χρώματα και μόνο, τα πένθιμα, αλλά τα έντονα και ζωντανά, που αρμόζουν στις μικρές τις ηλικίες. Άφηνε κατά μέρος τα υπόλοιπα αγριολούλουδα, κίτρινα και κόκκινα και όποια... Μόνο αυτά ήταν της επιλογής της και που ταίριαζαν στον σκοπό της. Μόνο για αυτά έδινε τον κόπο της και πού και πού, με το σκυμμένο της βάδισμα, αν έβρισκε βλαστάρια από σπαθόχορτο, φλισκούνι και κιτρινόριζα τα μαζεύε και εκείνα, αλλά αυτά τα έχωνε γρήγορα και μυστικά, με ενοχή, στη μέση τσέπη της ποδιάς της! Λες και κάποιος θα την έβλεπε εδώ μες στα χωράφια και θα τη ρώταγε το γιατί και το πώς...

Όταν πια ικανοποιήθηκε με τα όσα είχε μαζεμένα -n πέμπτη στη σειρά της ανθοδέσμη-, όταν γέμισε τη χούφτα της με το μάτσο από τα λουλούδια, τότε μόνο ίσιωσε ξανά το κορμί της και ξεκίνησε με βήμα αργό και άχαρο την πορεία της. Κόβοντας τώρα μέσα απ' τα χωράφια, αρχίζοντας έναν δρόμο ανηφορικό στην πλαγιά, αντίκρυ από τον καρόδρομο, όπου θα 'βρισκες εργάτες να επιστρέφουν από τον σκάλο, στα χωράφια τ' άνυδρα και τα ποτιστικά.

Με κατεύθυνση την κορυφή τράβηξε εκείνη, 'κει όπου μια συστάδα κυπαρίσσια έριχναν ίσκιο στα χορτάρια από κάτω και όσο απότομος ήταν αυτός ο λόφος στην ανηφοριά του, τόσο όμορφο και ειρηνικό ήταν αυτό το ίσωμα της συστάδας, που την καλωσόρισε λίγη ώρα μετά. Σαν έφτασε και στάθηκε η Βασιλική να ξαποστάσει λίγο, εκεί στου πρώτου δέντρου το απόσκιο, όπου οι ρίζες του, φτιάχνοντας κάθισμα φυσικό, πρόσφεραν την καλύτερη θέα στον κάμπο από κάτω -άμα, δηλαδή, της επιλογής σου ήταν η ταπεινότητα του μέρους και αυτή η παχιά μα λιγοστή σκιάδα.

Όμορφη ισάδα, το δίχως άλλο, με χώμα συ-

μπαγές και γρασίδι παντού ένα γύρο. Ισάδα, που ο κάθε ένας θα ζήλευε να ζαποστάσει, να κάτσει και να πάρει ανασαυιά, να αφεθεί σε σκέψεις κι ονειροπόληση. Ωστόσο, απομακρυσμένο το πλάτωμα αυτό και αποξεχασμένο στη φούρια την καθημερινή του ταλαίπωρου ανθρώπου. Γι' αυτό ήταν και οι επισκέπτες του σπάνιοι· ελάχιστοι, ίσως μόνο η Βασιλική ερχόταν κατά 'δώ, κάθε βδομάδα απαρέγκλιτα, πολύ καιρό τώρα. Αν κάποιος θωρούσε σε τούτα 'δώ τ' απόσκια, σ' αυτό το ίσωμα στου λόφου την κορφή για πρώτη φορά, ειρηνικά και γαλήνια ως ήταν, θα τα θαύμαζε όλα τούτα και θα τ' απολάμβανε.

Μα ένα άλλο μάτι, πιο συνηθισμένο ίσως σε βουνά, λόφους και ρουμάνια, και με μια πιο κριτική και ξεκούραστη διάθεση, θα πρόσεχε την παραφωνία του. Αυτή την παραφωνία που έφτιαχναν κάποιες πέτρες στη σειρά βαλμένες. Πέντε τον αριθμό μικροί πετρόλοφοι. Πέντε στη σειρά τους βουναλάκια, από λιθάρια προσεκτικά τοποθετημένα, το ένα πάνωθε του άλλου και με τέτοιο τρόπο, που 'φτιάχναν μια παράξενη συστοιχία. Αυτή που τώρα πλησίαζε αγκουσεμένη η Βασιλική.

Δάκρυσε, ζητώντας έναν εσώτερο λυτρωμό, σαν έσκυψε στον πρώτο κούμουλο και απίθωσε ένα μάτσο από τα λουλούδια που 'χε μ' αγάπη και τύψεις μαζεμένα, το ίδιο και στον δεύτερο και στον τρίτο, σε όλα, σε κάθε έναν με τη σειρά του. Μόνο όταν άφησε τα λουλούδια και στον τελευταίο, φτιαγμένο από τα χεράκια της, αυτοσχέδιο τάφο, επέτρεψε στον εαυτό της την πολυτέλεια να σκουπίσει μάτια, να σιάξει φόρεμα και μαλλιά, που 'πέφταν στο πρόσωπό της και ευπρεπισμένη όσο γινόταν, ν' αναβλέψει στον ουρανό, να πει τις προσευχές της. Πέντε τον αριθμό, μία για κάθε της παιδί, που 'χε θαμμένο, εκεί μυστικά και ένοχα, στων κυπαρισσιών τον ίσκιο. Και μία έκτη ακόμη, αλλά τώρα, για να τη συγχωρέσει ο Θεός, για αυτό που, συνηθισμένο ως είχε, θα 'κανε ακόμα μια φορά κι αθέλπτα. Την είχε πάλι την καθυστέρησή της. Η γυναικεία της φύση τής το 'λεγε πως ήταν έγκυος ξανά.

Πέντε φορές το 'χε καλά κρυμμένο το μυστικό της. Πέντε φορές την έκρυσπε την άχαρη εγκυμοσύνη της καταφέροντας σε κάθε μια να μη φουσκώνει πολύ η κοιλιά της και γίνεται πιο δύσκολο το έργο της.

Μια δόση, δε, κόντεψε να πεθάνει και η ίδια -στην προηγούμενη μάλιστα, στην πέμπτη της εγκυμοσύνη, καθώς προσπαθούσε να σκοτώσει το παιδί της. Και ίσως κι αυτό να της άξιζε, έτσι το είχε δει τότε, όταν κοιλοπόναγε και έβγαζε τα σωθικά της, από το καταπότι που 'παιρνε για να προκαλέσει την αποβολή. Εκεί στους εμετούς της μέσα και με τα αίματα στα σκέλια, σαν δίκαιη τής φάνηκε αυτή η τιμωρία. Θεόσταλτη! Και ίσως ήταν καλύτερα και για την ίδια να 'δινε τότε τη ζωή της· να πέθαινε, να γλίτωνε από τούτα τα μαρτύρια.

Τώρα, σαν το καλοσκεφτόταν στις κατηφοριάς τον δρόμο, στην επιστροφή της για το σπίτι, το λογιζόταν σαν προειδοποίηση: έπρεπε ετούτο το μαρτύριο να λάβει τέλος. Να μην υπάρχουν άλλα παιδιά σε ηθελημένες αποβολές και να σταματήσουν οι βιασμοί της. Να μην υπάρξει άλλη πίκρα τέτοια στη ζωή της, για τις ζωές που σκότωνε, πριν ακόμα πάρουν ανάσα.

Έφτασε στο χωριό. Από τα πρώτα σπίτια του οικισμού ήταν το δικό της. Πέρασε την πόρτα της αυλής με τον ξυλόφουρνο και ανέβηκε τη σκάλα για τ' ανώι. Ξεκλείδωσε και μπήκε μέσα,

προχωρώντας στη δική της κάμαρη, προσπερνώντας αυτή της αδελφής της, της Αντριούλας, που μικροπαντρεύτηκε -ευτυχώς και για την ίδια, να μην προλάβει και ζήσει κι αυτή της ετούτο το μαρτύριο. Γιατί ήταν όμορφο κορίτσι η αδελφή της και δεν ήξερε και η ίδια αν θα κατάφερνε να τη γλιτώσει από τις ορέξεις εκείνου. Ορφανές ήταν και οι δυο. Η Βασιλική σαν μεγαλύτερη δεν είχε μάνα να στραφεί. Η Αντριούλα, όμως, είχε εκείνη και η Βασιλική θα την προστάτευε με νύχια και με δόντια. Γι' αυτό και έκανε ό,τι ήταν του χεριού της και την πάντρεψε γρήγορα και βιαστικά, στα δεκατέσσερά της χρόνια, μήνες μόλις μετά το πρώτο της φεγγάρι. Και μπορεί το προξενιό και οι γάμοι της μικρής της αδελφής να 'ταν βιαστικοί, αλλά η Αντριούλα πήρε άντρα καλό, κομμάτι μεγαλύτερο, βέβαια, αλλά αρσενικό γνοιαστικό και με λεφτά και έτσι έκανε γάμο πετυχημένο, μακριά απ' το χωριό, στην πόλη.

Μετά και απ' αυτό το γεγονός μόνο ψύχασε η Βασιλική από τον μεγαλύτερό της φόβο. Μεγαλύτερο ακόμα και από εκείνον των ηθελημένων της αποβολών: ν' ανηφορίζουν, δηλαδή,

αυτή κι η Αντριούλα, κρατώντας αγκαλιές με λουλούδια την πλαγιά εκείνου του λόφου, πέρα στα χωράφια, μέχρι την ισάδα στην κορφή με τις λιθοκομούλες, που θα πλήθαιναν συνεχώς κι από τις δυο τους.

Η Βασιλική κλείστηκε στην κάμαρη. Έσκυψε κάτω από το κρεβάτι και τράβηξε με αποστροφή το ξύλινο κασελάκι, έβαλε μέσα τα βοτάνια που 'χε από πριν μαζεμένα, ξεκρίζοντας μόνο δυο-τρεις πράξεις από το καθένα. Έκλεισε μετά το κασελάκι και το 'σπρωξε ξανά από κάτω και πιο πίσω, προς το κεφαλάρι της κλίνης της. Σηκώθηκε κατόπιν και, μπαίνοντας στην κουζίνα, έβαλε νερό στην πυροστιά να βράσει, να κάνει με τα μαντζούνια καταπότι· είχε και άλλη αποβολή να φέρει σε πέρας. Κι έπρεπε να βιαστεί. Σκοτεινίαζε για τα καλά ο Θεός τον κόσμο και σε λίγο θ' ακούγονταν τα βήματα του πατέρα να ανεβαίνουν την ξύλινη σκάλα προς το ανώι κι αν για άλλες κόρες τα βήματα τούτα θα 'ταν χαρμόσυνο άκουσμα και ήχος καλοδεχούμενος στ' αυτιά, για εκείνη ήταν ο ήχος από την αρχή του μαρτυρίου της, του βιασμού της.

Ευλογημένος ο Κύριος, που το καταπότι της

μέσα σ' όλες του τις παρενέργειες τη ζάλιζε κιό-
λας και της έκαμε το βάσανο πιο μαλακό, όνειρο
λες σαν να 'βλεπε. Μέσα σε θολούρα έμπαιναν
ο χρόνος και ο χώρος κι οι άνθρωποι χάνονταν
από τον νου. Φασματικά γίνονταν όλα, γι' αυτό
και παρήγορα.

Έπρεπε όμως, έπρεπε να τελειώσουν τα πά-
ντα τούτα κι όσο πιο γρήγορα...

μάμουσα

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

«Βάραιναν οι πλάτες της. Ασήκωτες της φαίνονταν και δεν ήταν τα χρόνια της. Νέα πολύ ήταν ακόμα. Πρώιμο κορίτσι θα την έλεγες, άμα την έβλεπες καλύτερα. Αν για λίγο ανασηκωνόταν από το έργο της, να δεις το πρόσωπό της...»

Κι όμως, η ιστορία της μεγάλη. Διωγμένη από τις τύψεις και τις ενοχές, για ένα κατ' ανάγκη έγκλημα, η Βασιλική ζητά καταφύγιο σε έναν νέο τόπο. Κρυμμένη πίσω από τις κουρτίνες της ανωνυμίας, προσπαθεί να βρει μια νέα ταυτότητα στο νησί των Κυθήρων.

Όμως, τα σημάδια του παρελθόντος δεν θα φύγουν ποτέ από την ψυχή της. Ο βαρύς της όρκος θα την καταδικάσει στη σιωπή και μέσα από αυτή θα βιώσει όσα θα έρθουν.

Θα γίνει η μάμουσα, θα δίνει ζωή και θα προσφέρει απλόχερα, χωρίς να έχει τίποτα. Όσους θα συναντήσει θα τους κάνει φίλους, που θα γίνουν οικογένεια, όμως ο εχθρός πάντα θα παραμονεύει...

*Γιατί η Μάμουσα γεννήθηκε για τον θάνατο, μα μόνο ζωή μπορεί να δώσει.
Γιατί η συγχώρεση είναι η μεγαλύτερη μορφή αγάπης.*

